

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKiK W GDAŃSKU**

RGD. 411-2/10/11/IW

Gdańsk, 22 lipca 2011r.

DECYZJA NR RGD. 7/2011

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 4 ust. 1 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. Nr 107 poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu przeciwko Gminie Maszewo

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. uznaje się za ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz określony w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 tej ustawy praktykę polegającą na nadużywaniu przez Gminę Maszewo pozycji dominującej na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, świadczonych na odcinkach sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, eksploatowanych przez należący do Gminy Zakład Komunalny w Maszewie, poprzez narzucanie odbiorcom usług uciążliwych i przynoszących nieuzasadnione korzyści warunków umów o dostawę wody i odprowadzanie ścieków oraz korzystanie z urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych w drodze wykorzystywania w ich treści postanowienia, zgodnie z którym: *Dostawca nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za przerwę w dostawie wody spowodowanej:*

- brakiem wody w ujęciu (...)

- przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.(...)

i nakazuje się jej zaniechania,

II. uznaje się za ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz określony w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 tej ustawy praktykę polegającą na nadużywaniu przez Gminę Maszewo pozycji dominującej na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, świadczonych na odcinkach sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, eksploatowanych przez należący do Gminy Zakład Komunalny w Maszewie, poprzez narzucanie odbiorcom usług uciążliwych i przynoszących nieuzasadnione korzyści warunków umów o dostawę wody i odprowadzanie ścieków oraz korzystanie z urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych w drodze wykorzystywania w ich treści postanowienia zgodnie z którym: *W przypadku samowolnego zdemontowa-*

80-824 GDAŃSK, UL. PODWALE PRZEDMIEJSKIE 30

TEL/FAX (058) 346-29-33, 346-29-32, 301-51-75

E-MAIL: GDANSK@UOKIK.GOV.PL

nia wodomierza, zerwania plomb i nie powiadomienia o tym dostawcy, ilość pobranej wody ustala się odpowiednio do ilości wody, która mogła popłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza w okresie od ostatniego odczytu wodomierza ,

i nakazuje się jej zaniechania,

III. uznaje się za ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz określony w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 tej ustawy praktykę polegającą na nadużywaniu przez Gminę Maszewo pozycji dominującej na lokalnym rynku gminnej infrastruktury wodociągowej poprzez narzucanie w umowach określających zasady przejmowania przez Gminę odcinków sieci wodociągowej, budowanych ze środków własnych inwestorów zewnętrznych (osób fizycznych i prawnych), niekorzystnych finansowych warunków przejęcia sieci, przynoszących Gminie nieuzasadnione korzyści,

i nakazuje się jej zaniechania.

IV. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 4 ust.1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. Nr 107 poz. 887), działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, nakłada na Gminę Maszewo **karę pieniężną** w wysokości:

- 1. 274 zł** (słownie: dwieście siedemdziesiąt cztery złote), płatną do budżetu państwa za naruszenie art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, o którym mowa w punkcie I sentencji niniejszej decyzji,
- 2. 274 zł** (słownie: dwieście siedemdziesiąt cztery złote), płatną do budżetu państwa za naruszenie art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, o którym mowa w punkcie II sentencji niniejszej decyzji,
- 3. 3.322 zł** (słownie: trzy tysiące trzysta dwadzieścia dwa złote), płatną do budżetu państwa za naruszenie art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, o którym mowa w punkcie III sentencji niniejszej decyzji.

V. Na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz art. 263 § 1 i art. 264 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 83 wyżej wymienionej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do jej art. 33 ust. 6, działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, **postanawia się obciążyć** Gminę Maszewo, **kosztami niniejszego postępowania** w sprawie stosowania praktyk ograniczających konkurencję w kwocie 35,65 zł (słownie: trzydzieści pięć złotych 65/100) oraz **zobowiązuje się** Gminę do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia.

UZASADNIENIE

Na przełomie 2009/2010 w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej: *Prezesem Urzędu* lub *Prezesem UOKiK*, przeprowadzono postę-

powanie wyjaśniające (sygn. sprawy: RGD. 400/28/09/10/CF/IW), mające na celu wstępne ustalenie, czy działania Gminy Maszewo nie stanowią naruszenia przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), zwanej dalej: *ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów*, uzasadniającego wszczęcie postępowania antymonopolowego, w tym czy sprawa na charakter antymonopolowy.

Analiza treści umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków oraz korzystanie z urządzeń wodno – kanalizacyjnych zatytułowanej *Umowa Nr ....* zawieranej przez Gminę Maszewo z odbiorcami usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków (wykonywanych w jej imieniu przez Zakład Komunalny w Maszewie) oraz umowy określającej zasady przejmowania odcinków sieci wodociągowej, budowanych ze środków własnych inwestorów zewnętrznych zatytułowanej *Umowa Nr ...../....* dała podstawę do podejrzenia, iż w zakresie opisanym w punktach I-III sentencji niniejszej decyzji mogło dojść do naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Wobec powyższego w dniu 15 października 2010 r. wszczęto z urzędu postępowanie sprawie praktyk ograniczających konkurencję (k. 1-3) i postawiono Gminie Maszewo zarzut nadużywaniu pozycji dominującej na:

I. lokalnym rynku usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, świadczonych na odcinkach sieci wodociągowej i kanalizacyjnej eksploatowanych przez Zakład Komunalny w Maszewie, poprzez:

1) narzucanie odbiorcom usług uciążliwych i przynoszących nieuzasadnione korzyści warunków umów o dostawę wody i odprowadzanie ścieków oraz korzystanie z urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych w drodze zamieszczania w ich treści postanowienia, zgodnie z którym: *Dostawca nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za przerwę w dostawie wody spowodowanej:*

- *brakiem wody w ujęciu (...)*

- *przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.(...),*

co może stanowić naruszenia o którym mowa w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

2) narzucanie odbiorcom usług uciążliwych i przynoszących nieuzasadnione korzyści warunków umów o dostawę wody i odprowadzanie ścieków oraz korzystanie z urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych w drodze zamieszczania w ich treści postanowienia, zgodnie z którym: *W przypadku samowolnego zdemontowania wodomierza, zerwania plomb i nie powiadomienia o tym dostawcy, ilość pobranej wody ustala się odpowiednio do ilości wody, która mogła popłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza w okresie od ostatniego odczytu wodomierza. ,*

co może stanowić naruszenia o którym mowa w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

II. lokalnym rynku gminnej infrastruktury wodociągowej poprzez narzucanie w umowach określających zasady przejmowania odcinków sieci wodociągowej, budowanych ze środków własnych inwestorów zewnętrznych (osób fizycznych i prawnych), niekorzystnych finansowych warunków przejęcia sieci, przynoszących Gmi-

nie Maszewo nieuzasadnione korzyści, co może stanowić naruszenie, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania antymonopolowego Gmina Maszewo w piśmie z dnia 11 stycznia 2011 r., znak: WZ/DP-41/8044/2010 (k. 181 - 182) ustosunkowała się do postawionych zarzutów i wyjaśniła, iż: *Burmistrz Maszewa nie wydała żadnego polecenia o opracowanie ogólnie obowiązującego wzorca umowy, który wiązałby wszystkie osoby zgłaszające się do tut. Urzędu o ustalenie warunków zabudowy. Działania gminy polegające na negocjacjach z zainteresowanym i zawarcia umowy wg szablonu ściągniętego przez pracowników z Internetu, nie miały na celu narzucenia inwestorom uciążliwych warunków. (...) postanowienia tego nieobowiązującego szablonu nigdy nie były kwestionowane przez Inwestorów. W przypadku, gdyby któraś z osób oświadczyła (...), że taka umowa jest zła, zaproponowaliśmy, aby dostarczyła własny wzorzec. (...) Określona w umowach górna granica 500 zł odpłatności za przejmowane urządzenia powstała z uwagi, ażeby tego typu umowy nie wpływały na konieczność zmiany budżetu gminy, ponieważ nie ma zabezpieczonych środków na spełnienie pomysłów Inwestorów, na budowanie się w szczerym polu. Kwotę do 500 zł można pomieścić w wydatkach bieżących gminy. Natomiast finansowanie wydatków większych, spowodowałoby konieczność przesuwania środków z innych zadań gminy, co dezorganizowałoby funkcjonowanie gminy. Dlatego pracownicy tut. Urzędu wpisali taką kwotę z własnej inicjatywy.*

W stanowiącym załącznik do ww. pisma wystąpieniu Zakładu Komunalnego w Maszewie z dnia 4 kwietnia 2010 r., znak: 2077/2010, podniesiono, że: *(...) rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 28.06.2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenia w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. z 2006 r., Nr 127, poz. 886) - § 18 ust. 1 dotyczy stwierdzenia nieprawidłowości działania wodomierza głównego, a nie samowolnego zdemontowania wodomierza i zerwania plomby. Ponadto w tej sytuacji ustawa z dnia 7.06.2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków tekst jednolity (Dz. U. z 2006 r., Nr 123, poz. 858) ze zmianami, przewiduje także karę grzywny do 5000 zł (art. 28 ust. 2 pkt 1). Zgodnie z art. 19 cytowanej ustawy z dnia 7.06.2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków – szczegółowe warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami usług określa umowa o dostawę wody i odprowadzanie ścieków oraz korzystania z urządzeń wodno – kanalizacyjnych na podstawie Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków obowiązującego na terenie Gminy Maszewo. Zapisy umów dotyczące wyłączenia odpowiedzialności odszkodowawczej za przerwy w dostawie wody spowodowanej brakiem wody w ujęciu oraz przerwami w zasilaniu elektrycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych (...) nie noszą znamion praktyk polegających na nadużywaniu pozycji dominującej i są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa (k.187).*

Do pisma z dnia 19 stycznia 2011 r. (k. 458) załączono nowo opracowany wzorzec umowy o dostawę wody i odprowadzanie ścieków oraz korzystanie z urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych, który zgodnie z przekazaną informacją jest stosowany od dnia 1 grudnia 2010 r. (k. 458, 460 – 463). Dokonana zmiana polega na tym, że w nowo opracowanym wzorcu nie umieszczono kwestionowanego postanowienia o treści: *Dostawca nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za przerwy w dostawie wody spowodowanej:*

- brakiem wody w ujęciu (...)

- przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.(...),

Pozostawiono w nim natomiast postanowienie o treści: *W przypadku samowolnego zdemontowania wodomierza, zerwania plomb i nie powiadomienia o tym dostawcy, ilość pobranej wody ustala się odpowiednio do ilości wody, która mogła popłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza w okresie od ostatniego odczytu wodomierza.*

W ww. piśmie Gmina oświadczyła, że nie zamierza wprowadzać żadnego wzorca umowy określającej zasady przejmowania odcinków sieci wodociągowej budowanej ze środków własnych inwestorów zewnętrznych (konsumentów) i każdorazowo będzie negocjować warunki przejścia sieci wodociągowej i *...na tej podstawie wspólnie z zainteresowanym tworzyć projekt umowy.* W piśmie dnia 27 maja 2011 r. (k. 618) Gmina poinformowała, że nie przejmowała odpłatnie i nieodpłatnie 2010 r. urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych wybudowanych przez osoby trzecie.

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Gmina Maszewo jest jednostką samorządu terytorialnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r., Nr 142, poz. 1591 ze zm.), zwanej dalej: *ustawą o samorządzie gminnym*, posiadającą osobowość prawną i działającą przez swoje organy. Zadania własne w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty, dotyczące zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odbioru ścieków (art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym) Gmina realizuje za pośrednictwem zakładu budżetowego gminy – Zakładu Komunalnego w Maszewie, zwanego dalej: *Zakładem Komunalnym*.

W ramach prowadzonej przez Zakład Komunalny - w imieniu Gminy Maszewo - działalności, związanej ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i zbiorowym odprowadzaniem ścieków zawierane są umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków oraz korzystanie z urządzeń wodno – kanalizacyjnych zatytułowane *Umowa Nr .....* (k. 176 – 177). Umowy o treści tożsamej z przedłożonym wzorcem umowy zawierane są od 2003 r. W toku niniejszego postępowania - z dniem 1 grudnia 2010 r. – Gmina wprowadziła do obrotu nowy wzorzec ww. umowy, pozostawiając w nim postanowienie przywołane w punkcie II sentencji decyzji. Gmina nie przedstawiła Prezesowi UOKiK kopii umów zawieranych z odbiorcami ww. usług na podstawie nowo opracowanego wzorca i nie dostarczyła dowodów potwierdzających podjęcie lub zamiar podjęcia działań zmierzających do zmiany umów wykonywanych.

Do Gminy Maszewo należy około [...] km sieci wodociągowej i około [...] km sieci kanalizacyjnej, zlokalizowanej na jej terenie. Usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Maszewo świadczone są przez Zakład Komunalny w Maszewie, a także – na części obszaru - przez Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o.o. z siedzibą w Goleniowie, zwaną dalej: *WZ*. Zakład Komunalny w Maszewie usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków świadczy na będącej własnością gminy sieci wodociągowej o długości około [...] km i sieci kanalizacyjnej o długości około [...] km. Na pozostałym obszarze gminy ww. usługi są wykonywane przez Spółkę WZ z wykorzystaniem: około [...] km sieci wodociągowej, będącej własnością WZ i około [...] km sieci wodociągowej oraz około [...] km sieci kanalizacyjnej należącej do Gminy Maszewo.

W ramach wykonywanej w imieniu Gminy przez Zakład Komunalny w Maszewie działalności związanej ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i zbiorowym odprowadzaniem ścieków podpisywane są z odbiorcami tych usług umowy o dostawę wody i odprowadzanie ścieków oraz korzystanie z urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych zatytułowane: *Umowa Nr ...* oraz umowy określające zasady przejmowania odcinków sieci wodociągowej budowanych ze środków własnych inwestorów zewnętrznych zatytułowane: *Umowa Nr ...../.....*. Umowy te zawierają postanowienia zakwestionowane przez Prezesa UOKiK we wszczętym postępowaniu antymonopolowym.

Postanowienia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, zwanego dalej: *Regulaminem*, obowiązującego w Gminie Maszewo przewidują, że w przypadku, gdy brak jest technicznych możliwości przyłączenia nieruchomości do sieci, osoba ubiegająca się o przyłączenie może wystąpić z wnioskiem o wydanie warunków przyłączenia na wybudowanie przez nią przyłączy wraz z niezbędnym odcinkiem sieci lub innymi urządzeniami wodociągowymi i kanalizacyjnymi. Zgodnie z § 27 ust. 2 Regulaminu w takiej sytuacji warunki przyłączenia wydawane są po przedstawieniu przez osobę ubiegającą się o podłączenie do sieci umowy zawartej z właścicielem urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, określającą zasady odpłatnego przekazania wybudowanej sieci lub urządzenia na stan właściciela urządzeń.

Zgodnie z § 2 wzorca umowy zatytułowanego *Umowa Nr ...* określającej zasady przejmowania przez Gminę Maszewo odcinków sieci wodociągowej, budowanych ze środków własnych inwestorów zewnętrznych (osób fizycznych i prawnych) - w celu zaopatrzenia w wodę nieruchomości jej właściciel - Inwestor - zobowiązuje się do wybudowania z własnych środków sieć wodociągową zgodnie z opracowaną dokumentacją budowlaną. W § 4 ww. wzorca postanowiono, że: *Inwestor zobowiązuje się przekazać, a Gmina przyjąć wykonaną sieć, o której mowa w § 2 w zakresie określonym w dokumentacji powykonawczej, na następujących zasadach:*

- a) *sieć wodociągową wybudowana zostanie zgodnie z dokumentacją uzgodnioną przez Przedsiębiorstwo oraz decyzją o pozwoleniu na budowę,*
- b) *zostanie dokonany odbiór techniczny sieci przez upoważnionych pracowników przedsiębiorstwa,*
- c) *po dokonaniu odbioru przez Przedsiębiorstwo i przekazaniu wykonanej sieci na stan majątkowy Gminy protokołem zdawczo – odbiorczym spisany między Inwestorem, a Gminą – nastąpi włączenie wybudowanego odcinka sieci wodociągowej do sieci istniejącej.*

W § 5 ust. 1 i 2 ww. wzorca zawarto zapisy, zgodnie z którym: *Gmina z chwilą przyłączenia sieci nabywa prawo własności środka trwałego wymienionego w § 2, którego wartość szacunkową określono na kwotę netto ....zł (słownie: .....zł). Gmina po przesłaniu protokołu przekazania – przejęcia środka trwałego (PT) wypłaci Inwestorowi kwotę stanowiącą 10 % kosztów kosztorysu, nie więcej jednak niż 500,00 zł (słownie: pięćset złotych). Natomiast w § 6 projektu Inwestor oświadcza, że nie będzie żądać zwrotu kwot stanowiących różnicę między kwotą określoną w § 5 ust. 2, a całkowitą wartością nakładów poniesionych na wytworzenie środka trwałego i nie będzie w przyszłości dochodził od Gminy z tego tytułu żadnych roszczeń.*

W 2009 r. między Gminą Maszewo i właścicielami jednej z nieruchomości położonej na terenie gminy, a także Powiatowym Rzecznikiem Konsumentów w Goleniowie prowadzona była korespondencja dotycząca kwestionowania przez właścicieli nieruchomości postanowień umowy regulującej zasady przejęcia wybudowanych przez te osoby odcinków sieci wodociągowej (k. 7- 30). Między innymi w piśmie kierowanym do Burmistrza Gminy Maszewo z dnia 6 lutego 2009 r. właściciele jednej z nieruchomości położonej na terenie gminy stwierdzają iż: *[...] Zawarcie umowy na wybudowanie sieci wodno- kanalizacyjnej było wymuszone przez gminę i uzależniało wydanie dalszych decyzji budowlanych. Nadal uważamy że umowa jest niezgodna z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Opiera się wyłącznie na art. 31 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy mówiącym o możliwości odpłatnego przekazania wybudowanej sieci przy czym gmina w paragrafie 5 tej umowy nie ustaliła wartości szacunkowej inwestycji i rażąco zaniżyła wartość odstąpienia. Ponadto umowa jest niezgodna z ustawą z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminy art. 2, art. 6 i art. 7, które wyrażnie określają obowiązek planowania i rozbudowy sieci wodociągowej i finansowania rozbudowy tej sieci. (...) W związku z powyższym występujemy o unieważnienie tej umowy bądź wprowadzenie poprawek i obustronnie uzgodnionych zmian. Powyższe dowodzi, że nieprawdziwym jest prezentowane przez Gminę Maszewo twierdzenie, że (...) postanowienia tego nieobowiązującego szablonu nigdy nie były kwestionowane przez Inwestorów.*

Gmina Maszewo podpisuje umowy zawierające przywołane postanowienia co najmniej od 2008 r. W toku postępowania zwrócono się do Gminy Maszewo o przesłanie umów dotyczących przejęcia sieci zawartych w latach 2008 – 2010 r. W aktach sprawy znajduje się 13 umów przejęcia sieci zawartych w latach 2008 – 2009 przez Gminę Maszewo z osobami budującymi z własnych środków odcinki sieci wodociągowej.

Tabela 1

Umowy przejęcia sieci zawarte w latach 2009 – 2010, w których wartość przejęcia sieci określono jako 10 % kosztów kosztorysu, nie więcej niż 500 zł.				
Lp.	Data zawarcia umowy	Przedmiot umowy (średnica i długość planowanej do wybudowania sieci wodociągowej).	Szacunkowa wartość przenieszonego środka trwałego.	Kwota refundacji budowy w zł/1 mb wodociągu przy refundacji w maksymalnej kwocie 500 zł.
1	brak daty	[...]	brak danych	4,35 zł/m
2	[...]	[...]	brak danych	7,14 zł/m
3	[...]	[...]	brak danych	1,35 zł/m
4	[...]	[...]	brak danych	0,98 zł/m
5	[...]	[...]	brak danych	2,50 zł/m
6	brak daty	[...]	brak danych	1,35 zł/m
7	[...]	[...]	[...] zł	2,38 zł/m
8	[...]	[...]	brak danych	6,25 zł/m
9	[...]	[...]	brak danych	10 zł/m

10	[...]	[...]	brak danych	5 zł/mb
11	[...]	[...]	[...] zł	2,30 zł/mb
12	brak daty	[...]	brak danych	4,35 zł/mb
13	brak daty	[...]	brak danych	4,35 zł/mb

Z danych przekazanych przez Gminę wynika, że wartość urządzeń wodociągowych wybudowanych ze środków osób trzecich przejętych przez nią w 2008 r. wyniosła [...] zł., a w 2009 r. – [...] zł. W ww. okresie Gmina nie wypłacała Inwestorom żadnych należności za przejęte urządzenia.

Jednocześnie Gmina poinformowała, że w 2010 r. zaprzestała stosowania umów o treści kwestionowanej w niniejszym postępowaniu i nie przejmowała od osób trzecich wybudowanych przez nich urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych ani odpłatnie, ani nieodpłatnie. Gmina nie przedstawiła jednak Prezesowi UOKiK żadnych dowodów potwierdzających okoliczność, że rzeczywiście dokonała, lub podjęła chociażby odpowiednie czynności zmierzające do zmiany umów wykonywanych i nadal funkcjonujących w obrocie gospodarczym.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Dla uznania, że niniejsza sprawa ma charakter antymonopolowy, w pierwszej kolejności należy ustalić, czy w jej okolicznościach doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego, co wynika z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, a następnie wykazać, czy zostały spełnione przesłanki stosowania praktyki ograniczającej konkurencję zarzucanej Gminie Maszewo, to jest przesłanki stosowania praktyki wskazanej w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 tej ustawy.

1. Zarzut.

W przedmiotowym postępowaniu antymonopolowym Prezes Urzędu postawił Gminie Maszewo zarzut stosowania praktyk ograniczających konkurencję, polegających na nadużywaniu pozycji dominującej na:

I. lokalnym rynku usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, świadczonych na odcinkach sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, eksploatowanych przez Zakład Komunalny w Maszewie, poprzez:

1) narzucanie odbiorcom usług uciążliwych i przynoszących nieuzasadnione korzyści warunków umów o dostawę wody i odprowadzanie ścieków oraz korzystanie z urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych w drodze zamieszczania w ich treści postanowienia, zgodnie z którym: *Dostawca nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za przerwę w dostawie wody spowodowanej:*

- brakiem wody w ujęciu (...)

- przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.(...),

co może stanowić naruszenia o którym mowa w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

- 2) narzucanie odbiorcom usług uciążliwych i przynoszących nieuzasadnione korzyści warunków umów o dostawę wody i odprowadzanie ścieków oraz korzystanie z urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych w drodze zamieszczania w ich treści postanowienia, zgodnie z którym: *W przypadku samowolnego zdemontowania wodomierza, zerwania plomb i nie powiadomienia o tym dostawcy, ilość pobranej wody ustala się odpowiednio do ilości wody, która mogła popłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza w okresie od ostatniego odczytu wodomierza,*

co może stanowić naruszenia o którym mowa w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

- II. lokalnym rynku gminnej infrastruktury wodociągowej poprzez narzucanie w umowach określających zasady przejmowania odcinków sieci wodociągowej budowanych ze środków własnych inwestorów zewnętrznych (osób fizycznych i prawnych) niekorzystnych finansowych warunków przejęcia sieci, przynoszących Gminie Maszewo nieuzasadnione korzyści, co może stanowić naruszenie, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

2. Naruszenie interesu publicznoprawnego

W świetle art. 1 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, celem regulacji w niej przyjętej jest zapewnienie rozwoju i ochrony konkurencji, a także podejmowana w interesie publicznym ochrona przedsiębiorców narażonych na stosowanie praktyk ograniczających konkurencję i ochrona interesów konsumentów. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów należy do sfery prawa publicznego, a instrumenty w niej przewidziane mogą być stosowane jedynie wówczas, gdy na skutek działań przedsiębiorców naruszony jest interes publicznoprawny.

Pojęcie interesu publicznego w postępowaniu antymonopolowym nie jest pojęciem jednolitym i stałym. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Antymonopolowego (obecnie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów) naruszenie interesu publicznego ma miejsce przede wszystkim wówczas, gdy skutkami działań sprzecznych z przepisami prawa konkurencji dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, względnie, gdy działania te wywołują na rynku niekorzystne zjawiska¹. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w odniesieniu do konkurencji chroni interes publiczny polegający na zapewnieniu właściwych warunków funkcjonowania rynku gospodarczego².

Czynnikiem niezbędnym dla prawidłowego funkcjonowania rynku jest możliwość powstania i rozwoju konkurencji. Dobrem chronionym na podstawie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest więc konkurencja rozumiana jako zjawisko o charakterze instytucjonalnym. Za zagrożenie lub naruszenie mechanizmu konkurencji w takim ujęciu należy uznać działania, które dotyczą sfery szerszego kręgu uczestników rynku, a więc dotyczą konkurencji rozumianej nie jako sytuację pojedynczego przedsiębiorcy, lecz zaburzeń na rynku rozumianych jako negatywne zjawiska charakteryzujące jego funkcjonowanie³. Tylko w warunkach konkurencji przedsiębiorcy i konsumenci mają gwarancję realizacji konstytucyjnej wolności gospodarczej i ochrony swoich praw. Jej isto-

---

¹ Wyrok Sądu Antymonopolowego z dn. 24.01.1991 r. sygn. XV Amr 8/90.

² Wyrok Sądu Antymonopolowego z dn. 23.10.2002 r. sygn. XVII Ama 133/01.

³ Wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dn. 28.11.2003 r. sygn. XVII Ama 105/02.

tą jest współzawodnictwo niezależnych podmiotów w celu uzyskania przewagi pozwalającej na osiągnięcie maksymalnych korzyści ekonomicznych ze sprzedaży towarów i usług oraz maksymalne zaspokojenie potrzeb konsumentów na możliwie najkorzystniejszych warunkach. Działanie w warunkach konkurencji wymaga samodzielności w podejmowaniu decyzji. Dlatego wszelkie formy działań przedsiębiorcy, które są w stanie ograniczyć wolność uczestników rynku i sztucznie zmienić stosunki rynkowe prowadzą do zakazanego zniekształcenia konkurencji, a przez to godzą w interes publiczny.

Stanowisko to Sąd Najwyższy podtrzymał w wyroku z dnia 5 czerwca 2008r., III SK 40/07, w którym uznał, że każde działanie wymierzone w mechanizm konkurencji godzi w interes publiczny w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. W uzasadnieniu orzeczenia podniesiono m.in. *Sąd Najwyższy podziela w pełni dotychczasową linię orzecznictwa, zgodnie z którą naruszenie interesu publicznoprawnego ma miejsce nie tylko wówczas, gdy skutkami działań sprzecznych z przepisami obu ustaw dotknięty został "szerszy krąg uczestników rynku", ale także, gdy działania te wywołały na rynku inne niekorzystne zjawiska (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29 maja 2001r., I CKN 1217/98, OSNC 2002 nr 1, poz. 13; z dnia 28 stycznia 2002 r., I CKN 112/99, OSNC 2002 nr 11, poz. 144 czy z dnia 24 lipca 2003 r., I CKN 496/01, niepublikowany). Jak podkreślił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 24 lipca 2003 r., I CKN 496/01 (niepublikowany), istnienie interesu publicznoprawnego należy oceniać przez pryzmat szerszego spojrzenia, uwzględniającego całość negatywnych skutków działań na określonym rynku. Użytego w tych orzeczeniach sformułowania: "dotknięcie skutkami działań" sprzecznych z ustawą antymonopolową, nie można jednak rozumieć w sposób wąski i mechaniczny jako tylko bezpośredniego pokrzywdzenia kontrahenta lub konkurentów przedsiębiorcy dopuszczającego się praktyki ograniczającej konkurencję lub innych uczestników rynku (w rozpoznawanej sprawie zainteresowanego przedsiębiorcy Bogusław W. i Zbigniew W.). Trzeba tu oceniać całość negatywnych skutków działań monopolisty na określonym rynku (rynek relewantny), kierując się ogólnymi celami prawa ochrony konkurencji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2003 r., I CKN 496/01 niepublikowany).*

Wymienione w art. 1 ust. 1 cele ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zostały określone jako równorzędne, co sprawia, że praktyki ograniczające konkurencję obejmują nie tylko te, które w nią godzą, ale również te, które – podejmowane przez przedsiębiorców posiadających pozycję dominującą - naruszają interesy uczestników rynku. Praktyki ograniczające konkurencję można wobec tego podzielić na praktyki antykonkurencyjne, wywierające bezpośredni wpływ na stan lub rozwój konkurencji oraz praktyki eksploatacyjne, których istotą jest uzyskanie korzyści kosztem innych uczestników rynku, w tym również nieprowadzących działalności gospodarczej. W przypadku praktyk eksploatacyjnych bezpośrednim celem lub skutkiem działań przedsiębiorców jest naruszenie przede wszystkim innych niż konkurencyjne interesów uczestników rynku poprzez wykorzystanie przez przedsiębiorców posiadanej nad kontrahentami przewagi.

Kwestionowane działania Gminy Maszewo mają charakter praktyk eksploatacyjnych, ponieważ mogą one prowadzić do bezprawnego wykorzystania posiadanej przez przedsiębiorcę pozycji dominującej poprzez narzucanie jej rzeczywistym, jak i potencjalnym kontrahentom (zarówno przedsiębiorcom, jak i osobom fizycznym) - w umowach określających zasady świadczenia usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków oraz umowach określających warunki przejmowania odcinków sieci wodociągowej budowanych ze środków własnych osób trzecich - niekorzystnych warunków umów, przynoszących Gminie nieuzasadnione korzyści.

W tym stanie rzeczy należy uznać, że w niniejszej sprawie doszło do naruszenia przez Gminę Maszewo interesu publicznoprawnego, co uzasadnia ocenę jej zachowania na rynku w świetle przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

3. Strona postępowania.

Postępowanie antymonopolowe toczy się z udziałem osób mających przymiot strony. Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, stroną postępowania jest każdy, wobec kogo zostało wszczęte postępowanie w sprawie praktyk ograniczających konkurencję. Przy czym stroną postępowania dotyczącego, jak w niniejszej sprawie, zarzutu naruszenia art. 9 ust. 1 ww. ustawy, mogą być przedsiębiorcy posiadający na rynku właściwym pozycję dominującą.

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów pod pojęciem przedsiębiorcy należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, a także: a) osobę fizyczną, osobę prawną, jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu, c) osobę fizyczną, która posiada kontrolę, w rozumieniu pkt 4, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13, d) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2 – na potrzeby przepisów dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, gmina posiada osobowość prawną i działa przez swoje organy, a do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 tej ustawy, zadania własne obejmują m.in. sprawy wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk. Również ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 ze zm.) – zwana dalej: *ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu* - w art. 3 ust. 1 stanowi, że zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy.

Działalność tę Gmina Maszewo prowadzi za pośrednictwem zakładu budżetowego, ale to Gmina – jako osoba prawna – posiada status przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, gdyż organizuje i świadczy usługi o charakterze użyteczności publicznej w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

Zważywszy, że Zakład Komunalny w Maszewie jest jednostką organizacyjną Gminy Maszewo i reprezentuje ją w relacjach z odbiorcami usług z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, wszelkie jego działania w tym zakresie są tożsame, na gruncie rozważań niniejszej decyzji z działaniami Gminy Maszewo.

4. Rynki właściwe w sprawie.

Aby ocenić, czy doszło do stosowania praktyki ograniczającej konkurencję i naruszenia ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zdefiniować należy rynek właściwy

w sprawie oraz ustalić pozycję rynkową przedsiębiorcy, któremu postawiono zarzut jej stosowania. Zgodnie z art. 4 pkt 6 ilekroć w ustawie jest mowa o „towarach” – rozumie się przez to rzeczy, jak również energię, papiery wartościowe i inne prawa majątkowe, usługi, a także roboty budowlane. Artykuł 4 pkt 9 ustawy rynek właściwy definiuje jako rynek towarów, które ze względu na swe przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na rodzaj oraz właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają dwa elementy: 1. towar (rynek produktowy) i 2. terytorium (rynek geograficzny).

W przedmiotowej sprawie dwoma odrębnymi, choć funkcjonalnie ze sobą powiązanymi towarami oferowanym nabywcom przez Gminę Maszewo są usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, wykonywane z wykorzystaniem sieci wodociągowej i kanalizacyjnej pozostającej w jej dyspozycji oraz infrastruktura wodociągowa będąca własnością Gminy.

Usługi te nie posiadają substytutów, tak więc w aspekcie produktowym Gmina Maszewo prowadzi działalność na rynku zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, pełniąc jednocześnie rolę organizatora tego rynku z racji uprawnień przyznanych jej przez ustawodawcę oraz dysponowania posiadaną siecią wodociagową i kanalizacyjną. Powyższy rodzaj działalności determinuje w niniejszej sprawie wymiar terytorialny rynków właściwych. Z uwagi na technologię dostarczania wody i odprowadzania ścieków (za pomocą sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej) rynki w aspekcie geograficznym wyznaczone są przez zasięg sieci wodociągowej i kanalizacyjnej eksploatowanej przez Gminę oraz zasięg sieci będącej jej własnością.

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków należy odróżnić od indywidualnie świadczonych usług w tym zakresie na rzecz odbiorcy usługi. Prawodawca w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków sformułował pojęcie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków do oznaczenia tej sfery działań, która odnosi się do aspektów publicznoprawnych, a więc do tych, gdzie określone zadania i obowiązki mają charakter publicznoprawny. Pojęcia te są używane w odniesieniu do roli i zadań gminy.

Zarówno usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, jak i działalność Gminy polegająca na dysponowaniu należąca do niej infrastrukturą wodociagową nie posiadają substytutów. Odbiorcy usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków nie mają możliwości skorzystania z innego, alternatywnego źródła zaopatrzenia w tego rodzaju usługę, natomiast infrastruktura wodociagowa będąca własnością Gminy pozostaje w jej wyłącznej dyspozycji. Przedmiotowa sprawa w zakresie przejmowania przez Gminę sieci dotyczy wyłącznie przejęć sieci wodociągowej. Osoba budująca odcinek sieci wodociągowej na terenie, na którym właścicielem sieci jest Gmina Maszewo - chcąc korzystać z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę wykonywanych z wykorzystaniem tej sieci – musi warunki podłączenia i przekazania budowanych odcinków sieci ustalać z Gminą. Tym samym Gmina - z racji uprawnień przyznanych jej przez ustawodawcę oraz dysponowania posiadaną siecią wodociagową – pełni rolę organizatora tego rynku ustalając zasady przejmowania odcinków sieci wodociągowej, budowanych ze środków własnych inwestorów zewnętrznych (osób fizycznych i prawnych) przyłączanych do sieci będącej jej własnością.

Tak więc w aspekcie produktowym Gmina Maszewo prowadzi działalność na rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, a także na rynku infrastruktury wodociągowej. Powyższy rodzaj działalności determinuje w niniejszej sprawie wymiar terytorialny rynków właściwych. Z uwagi na technologię dostarczania wody i odprowadzania ścieków (za pomocą sieci wodociągowej i kanalizacyjnej) w aspekcie geograficznym rynek zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków wyznaczany jest przez zasięg sieci wodociągowej i kanalizacyjnej eksploatowanej przez Gminę Maszewo, a rynek infrastruktury wodociągowej – poprzez zasięg sieci będącej jej własnością.

Geograficzne granice rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków wyznaczane są przez znajdującą się na obszarze Gminy Maszewo sieć wodociągową i kanalizacyjną, eksploatowaną przez Gminę, natomiast geograficzne granice rynku infrastruktury wodociągowej wyznacza w tym wypadku zasięg sieci będącej własnością Gminy Maszewo, zlokalizowanej na jej obszarze.

W przedmiotowej sprawie, rynki właściwe wyznaczone są przez rodzaj i zasięg działalności Gminy Maszewo i są to dwa rynki właściwe. Pierwszym z nich jest lokalny rynek zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Drugi to lokalny rynek infrastruktury wodociągowej.

5. Pozycja rynkowa Gminy Maszewo.

Praktyki ograniczające konkurencję ujawniają się na rynku właściwym. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów definiuje rynek właściwy jako rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji (art. 4 pkt 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów). Natomiast zgodnie z art. 4 pkt 10 tej ustawy przez pozycję dominującą – rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku właściwym przekracza 40 %.

Zatem, aby wyznaczyć rynek właściwy, określoną działalność poddaje się analizie z punktu widzenia produktowego i geograficznego, a następnie określa się na tak oznaczonym rynku pozycję danego przedsiębiorcy.

Na terenie Gminy Maszewo na odcinkach sieci pozostającej w eksploatacji Zakładu Komunalnego brak jest alternatywnego systemu sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, za pośrednictwem którego można byłoby świadczyć usługi zbiorowych dostaw wody i zbiorowego odbioru ścieków. Aby nowe źródło zaopatrzenia mogło być uznane za alternatywne w stosunku do posiadanych musi ono spełniać wymóg natychmiastowej dostępności bez ponoszenia nakładów inwestycyjnych⁴. Na ww. obszarze brak jest innej instalacji, za pośrednictwem której możliwe byłoby wykonywanie usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, tak więc geograficzne granice rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków wyznacza w tym wypadku za-

---

⁴ Zobacz: wyrok SOKiK z dnia 31 maja 2000r., XVII Ama 44/00.

sięg sieci eksploatowanej przez Gminę Maszewo, natomiast geograficzne granice rynku infrastruktury wodociągowej wyznacza w tym wypadku zasięg sieci będącej własnością Gminy.

Tak więc Gmina Maszewo posiada pozycję dominującą na rynkach właściwych w sprawie, to jest na:

- lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków obejmujących swoim zasięgiem część obszaru gminy na którym wykonuje ona ww. usługi oraz
- lokalnym rynku infrastruktury wodociągowej obejmujących swoim zasięgiem część obszaru gminy na którym jest ona właścicielem eksploatowanej sieci wodociągowej.

6. Stwierdzenie naruszenia przepisów ustawy.

Na mocy art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców. Należy podkreślić, że samo posiadanie pozycji dominującej nie jest zakazane, ale zabronione jest jej nadużywanie⁵. Przedsiębiorca zajmujący na rynku pozycję dominującą podlega ograniczeniom wynikającym z ww. ustawy, gdy bezprawnie jej nadużywa. W art. 9 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zamieszczono otwarty katalog zachowań przedsiębiorców, które mogą zostać uznane za nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym. Jedną z możliwych form tego nadużycia jest wskazane w art. 9 ust. 2 pkt 6 ustawy narzucanie przez przedsiębiorcę posiadającego pozycję dominującą uciążliwych warunków umów, przynoszących mu nieuzasadnione korzyści. Aby zatem uznać praktykę z art. 9 ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów za ograniczającą konkurencję, przedsiębiorca musi spełnić przesłanki w postaci:

- ✓ narzucania warunków umów kontrahentowi,
- ✓ uciążliwego charakteru tych warunków umów,
- ✓ osiągnięcia nieuzasadnionych korzyści przez przedsiębiorcę.

6.1 Narzucanie warunków umów.

Narzucanie warunków umów kontrahentowi ma miejsca wówczas, gdy dominant, wykorzystując przewagę kontraktową wobec kontrahenta, wynikającą z braku alternatyw na rynku, wymusza na nim określone zachowania. Bez znaczenia w takim przypadku jest, że w sferze cywilnoprawnej dochodzi do złożenia zgodnego oświadczenia woli stron, gdyż dla bytu praktyki nie jest konieczne zawarcie umowy.⁶ Istotą zaistnienia przesłanki wskazującej na narzucanie warunków umów jest postawienie przez przedsiębiorcę posiadającego pozycję dominującą kontrahenta w sytuacji przymusowej. Przymusowość owej sytuacji polega z kolei na tym, że kontrahent dominanta staje przed wyborem między zawarciem

⁵ Wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 22 lutego 2008 r. (sygn. akt VI ACa 985/07).

⁶ E. Modzelewska-Wąchal. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz. Twigger. Warszawa 2002, strona 117-118; a także Sąd Antymonopolowy w wyroku z 22.10.2001 r. sygn. akt XVII Ama 122/00).

umowy na – uciążliwych dla siebie – warunkach dominanta, a jej niezawieraniem i wynikającym stąd brakiem możliwości zaspokajania potrzeb własnych lub swoich klientów.⁷

Posiadanie przez przedsiębiorcę na rynku właściwym pozycji dominującej nie przesądza jeszcze, że dane zachowanie przedsiębiorcy można uznać za praktykę ograniczającą konkurencję. Istotną przesłanką ocenianej praktyki jest nadużywanie przez przedsiębiorcę posiadanej pozycji rynkowej, co może się objawiać między innymi poprzez narzucanie warunków zawieranych umów, które przynoszą mu nieuzasadnione korzyści. Do narzucania warunków umów dochodzi wówczas, gdy przedsiębiorca wykorzystując swoją przewagę ekonomiczną w warunkach niedostatecznej konkurencji na rynku, ogranicza swobodę kształtowania treści umów ze strony kontrahentów działających pod przymusem. Dzięki posiadanej sile rynkowej dominant może nie liczyć się z wolą innych uczestników rynku, którzy zmuszeni są zaakceptować ustalone przez niego warunki umowne, nawet jeśli nie gwarantują one ekwiwalentności świadczeń. Tym samym narzuca on kontrahentom takie warunki umów, które nie miałyby racji bytu w przypadku, gdyby na rynku istniała konkurencja i możliwość wyboru oferty spośród ofert konkurujących ze sobą podmiotów gospodarczych. Istotne jest również, że przy zawieraniu wskazanych umów przedsiębiorca posługuje się opracowanymi przez siebie wzorcami umów i ustalonymi samodzielnie warunkami ich wykonywania.

6.1.1 Narzucanie warunków umów określających zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Stosowanie wzorców umownych przy zawieraniu jednorodzajowych umów o charakterze masowym, jakimi są umowy regulujące zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków wymaga jedynie aprobaty przez kontrahentów – odbiorców usług - ich warunków, jednostronnie ustalanych przez profesjonalistę. Swoboda odbiorców ww. usług jest wobec tego ograniczona jedynie do podpisania lub nie podpisania przedłożonej im umowy. Stanowi to o adhezyjnej naturze tych umów. W przypadku umów zawieranych w trybie adhezyjnym, dla uznania, że następuje narzucanie ich warunków wystarczające jest oferowanie ich przez dominanta w stosunkach danego rodzaju.

Sytuacja taka ma miejsce w niniejszej sprawie, gdyż występujący w imieniu Gminy Maszewo Zakład Komunalny przy zawieraniu umów określających zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków stosuje wzorzec umowy zatytułowany: *Umowa Nr ...* (k. 176 – 177). Odbiorca ww. usług podpisujący ww. umowę z góry aprobuje ich warunki, arbitralnie ustalone przez Gminę Maszewo, nie mając możliwości negocjowania postanowień umowy.

6.1.2 Narzucanie warunków umów regulujących warunki przejmowania urządzeń wodociągowych.

Regulamin obowiązujący w Gminie Maszewo przewiduje, że w przypadku, gdy brak jest technicznych możliwości przyłączenia nieruchomości do sieci, osoba ubiegająca się o przyłączenie może wystąpić z wnioskiem o wydanie warunków przyłączenia poprzez wybudowanie przez nią przyłączy wraz z niezbędnym odcinkiem sieci lub innymi urządzenia-

---

⁷ Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów, praca zbiorowa pod red. Tadeusza Skocznego, Wydawnictwo C. H. BECK, Warszawa 2009, s. 691.

mi wodociągowymi i kanalizacyjnymi. W takiej sytuacji warunki przyłączenia do sieci przedsiębiorstwo wydaje po przedstawieniu przez osobę ubiegającą się o podłączenie do sieci umowy zawartej z właścicielem urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych - w tym przypadku z Gminą Maszewo - określającą zasady odpłatnego przekazania wybudowanej sieci lub urządzenia na stan właściciela urządzeń.

Inwestorzy zamierzający z własnych środków wybudować urządzenia wodociągowe na obszarze nie objętym wieloletnimi planami rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych Gminy Maszewo, już na etapie uzgadniania warunków technicznych przyłączenia do sieci wodociągowej są zobowiązani do zawarcia z nią umowy określającej m.in. finansowe warunki przejęcia sieci. W § 5 ust. 1 ww. projektu umowy zawarto postanowienie, zgodnie z którym: *Gmina z chwila przyłączenia sieci nabywa prawo własności środka trwałego wymienionego w § 2, którego wartość szacunkową określono na kwotę netto ....zł (słownie: .....zł)*. Zgodnie z ust. 2 tego paragrafu *Gmina po przesłaniu protokołu przekazania – przejęcia środka trwałego (PT) wypłaci Inwestorowi kwotę stanowiącą 10 % kosztów kosztorysu, nie więcej jednak niż 500,00 zł (słownie: pięćset złotych)*. W § 6 projektu *Inwestor oświadcza, że nie będzie żądać zwrotu kwot stanowiących różnicę między kwotą określoną w § 5 ust. 2, a całkowitą wartością nakładów poniesionych na wytworzenie środka trwałego i nie będzie w przyszłości dochodził od Gminy z tego tytułu żadnych roszczeń*. Tak więc występujący o warunki techniczne przyłączenia Inwestor jest zobowiązany do zawarcia z Gminą Maszewo umowy określającej warunki przejęcia na jej majątek wybudowanych przez niego odcinków sieci. Zasady przejęcia wspomnianych odcinków sieci są określane przez Gminę na co wskazuje zarówno przedstawiany przez nią Inwestorom projekt umowy zatytułowany: *Umowa Nr ...*, jak i identyczne w treści umowy zawarte z osobami przekazującymi przyłącza. Podpisujący z Gminą Maszewo ww. umowy zainteresowany z góry aprobuje ich warunki, arbitralnie przez nią ustalone.

Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, Gmina Maszewo na obszarze na którym świadczy usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odbioru ścieków z wykorzystaniem infrastruktury wodociągowej będącej jej własnością - jest jedynym podmiotem uprawnionym do odpłatnego przejmowania urządzeń wodociągowych, wybudowanych przez osoby trzecie i realizuje te uprawnienia z wykorzystaniem ustalonych przez siebie zasad przejmowania tych urządzeń. Od co najmniej 2008 r. inwestorzy zamierzający z własnych środków wybudować urządzenia wodociągowe na obszarze nie objętym wieloletnimi planami rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych, już na etapie uzgadniania warunków technicznych przyłączenia do sieci są zobowiązani do zawarcia z Gminą umowy przekazania sieci na warunkach przez nią określonych. Zobowiązuje go do tego między innymi postanowienie § 3 ust. 1 ww. umowy zgodnie z którym: *Przedsiębiorstwo zobowiązuje się do wydania, na wniosek Inwestora – niezwłocznie po podpisaniu niniejszej umowy – warunków technicznych na budowę urządzeń wymienionych w § 2 ust. 1 – Inwestor dokona niezbędnych uzgodnień na własny koszt*.

Przejawem narzucania przez dominanta jego kontrahentom warunków umów bez wątplenia jest brak możliwości negocjowania warunków odpłatnego przejęcia urządzeń wodociągowych. Narzucanie jest rezultatem jednostronnego zachowania dominanta⁸ polegającego na samodzielnym ustaleniu przez niego treści poszczególnych warunków umów, bez udziału drugiej strony. Tak więc brak negocjacji stanowi istotną wskazówkę, że doszło

---

⁸ wyrok Sądu Antymonopolowego XVII Ama 124/00,

do narzucenia warunków⁹, choć nie przesądza o spełnieniu tej przesłanki¹⁰. W niniejszej sprawie udowadniając brak możliwości negocjowania warunków odpłatnego przejęcia urządzeń wodociągowych, Prezes Urzędu oparł się na analizie treści stosowanego przez Gminę Maszewo projektu umowy oraz umów przejęcia ww. urządzeń zawartych w 2008 r. i 2009 r., a także otrzymanej skargi.

We wskazanym okresie Gmina zawarła 13 umów przejęcia odcinków sieci. We wszystkich zawartych umowach wartość przeniesienia prawa własności sieci na Gminę określono jako kwotę stanowiącą 10% kosztów kosztorysu, nie więcej jednak niż 500 zł brutto. Tylko w dwóch umowach szacunkową wartość planowanych do wybudowania urządzeń wodociągowych określono na [...] zł i [...] zł, w pozostałych brak jest takiej informacji. Zgodnie z treścią wspomnianych umów średnica budowanych przez osoby trzecie odcinków sieci – przekazywanych na majątek Gminy Maszewo - wynosiła od Ø 80 do Ø 150 mm, natomiast ich długość - od 50 mb do 510 mb. Tak więc kwota refundacji budowy 1 mb przy tak określonej wysokości refundacji przejmowanej sieci wynosi od 0,98 zł do 10 zł.

Gmina Maszewo nie przedstawiła Prezesowi Urzędu informacji o średnim koszcie budowy 1 mb sieci wodociągowej dla inwestycji realizowanych przez nią w latach 2009 - 2010, gdyż - jak twierdzi - takich inwestycji nie realizowała.

Do akt sprawy dołączono jednak trzy protokoły przejęcia przez Gminę Maszewo w 2008 r. sieci wodociągowej wybudowanej przez osoby trzecie (k. 371 – 373), w których wartość sieci o długości [...] mb określono na kwotę [...] zł brutto, sieci o długości [...] mb na kwotę [...] zł brutto i sieci o długości [...] mb na kwotę [...] zł. Dla inwestycji tych koszt brutto wybudowania 1 mb sieci wodociągowej wyniósł więc odpowiednio: [...] zł, [...] zł i [...] zł – średnio: [...] zł.

Mając na uwadze powyższe ustalenia należy stwierdzić, że wartość przejmowanych przez Gminę Maszewo urządzeń, sięga co najmniej kilku, a nawet kilkudziesięciu tysięcy złotych, w związku z czym kwota refundacji za przekazane odcinki sieci określona na co najwyżej 500 zł, była niewspółmierna do wartości przejmowanego mienia, tym bardziej, że jej wartość w żaden sposób nie była skorelowana z parametrami technicznymi przejmowanych odcinków sieci (długością sieci, zastosowanym materiałem, możliwością podłączenia do niej kolejnych odbiorców itp.). Ponadto należy zauważyć, że w ww. umowach zawarto sformułowania, które nie dają osobie finansującej budowę ww. odcinków sieci prawa do jakiegokolwiek wpływu na warunki finansowe ich przeniesienia na majątek Gminy, gdyż jak stanowi § 5 ust. 1 i 2 wspomnianych umów: *Gmina z chwilą przyłączenia sieci nabywa prawo własności środka trwałego wymienionego w § 2, którego wartość szacunkową określono na kwotę netto ....zł (słownie: .....zł). Gmina po przesłaniu protokołu przekazania – przejęcia środka trwałego (PT) wypłaci Inwestorowi kwotę stanowiącą 10 % kosztów kosztorysu, nie więcej jednak niż 500,00 zł (słownie: pięćset złotych).*

W ocenie Prezesa Urzędu, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na uznanie za udowodnione, że Gmina Maszewo będąc monopolistą na rynku infrastruktury wodociągowej zlokalizowanej na jej terenie narzuca warunki przejmowania urządzeń wodociągowych od osób, które wybudowały je z własnych środków.

⁹ wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie VI ACa 196/06,

¹⁰ Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów, praca zbiorowa pod red. Tadeusza Skocznego, Wydawnictwo C. H. BECK, Warszawa 2009, s. 691,

6.2 Uciążliwy charakter warunków umów.

Za uciążliwy warunek umowy należy uznać każdy warunek oznaczający dla jednej ze stron umowy ciężar większy od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju¹¹, który nie byłoby możliwy do wynegocjowania w warunkach istnienia konkurencji¹². Ustalenia dotyczące uciążliwości narzucanych przez przedsiębiorcę posiadającego na rynku pozycję dominującą powinny być dokonane według kryteriów obiektywnych¹³. Przeprowadzając wspomniane czynności należy w szczególności rozważyć, czy w hipotetycznej sytuacji istnienia wolnej konkurencji i tym samym swobody kształtowania przez obie strony treści umowy, podmiot narzucający takie warunki byłby je w stanie wynegocjować¹⁴.

6.2.1 Uciążliwy charakter warunków umów określających zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

We wzorcu umowy zatytułowanym: *Umowa Nr .... o dostawę wody i odprowadzanie ścieków oraz korzystanie z urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych*, określającym zasady świadczenia w imieniu Gminy przez Zakład Komunalny usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków i zawieranych na jego podstawie umów umieszczono postanowienia określające odpowiedzialność dostawcy ww. usług za ich niewykonanie lub nienależyte wykonanie, a także sposób naliczania należności za pobraną przez odbiorcę wodę, w przypadku samowolnego zdemontowania wodomierza, zerwania plomb i nie powiadomienia o tym dostawcy.

Oceniając uciążliwość dla kontrahentów postanowień umownych, zgodnie z którymi Gmina Maszewo nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za przerwy w dostawie wody spowodowanej brakiem wody na ujęciu i przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, należy mieć na względzie fakt, że do umów na podstawie, których odbywa się dostawa wody i odprowadzanie ścieków zastosowanie znajdują nie tylko przepisy ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, ale także przepisy Kodeksu cywilnego. Punktem wyjścia winny być w takim razie przepisy zawarte w art. 471 i nast. k.c. regulujące odpowiedzialność odszkodowawczą za szkodę spowodowaną niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania. Zgodnie z nimi, dłużnik zobowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania chyba, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Zgodnie z reżimem odpowiedzialności kontraktowej, przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne (tu: Gmina) jest zatem obowiązane naprawić szkodę wynikłą z niewykonania lub nienależytego wykonania tego zobowiązania, a więc powstałą na skutek przerw w świadczeniu usług, jeżeli jest to następstwem okoliczności, za które przedsiębiorstwo odpowiada, innymi słowy takich, które przedsiębiorstwo obciążają. Zakres takich okoliczności obejmuje przede wszystkim działania i zaniechania przedsiębiorstwa noszące znamiona winy (tzn. zachowania umyślne lub będące skutkiem niedołożenia należytej staranności).

¹¹ Np. wyrok Sądu Antymonopolowego z 20.06.2001 r. , XVII Ama 90/00 i wyrok tegoż sądu z 15.11.2001 r. XVII Ama 78/99.

¹² Wyrok Sądu Antymonopolowego XVII Ama 72/00.

¹³ Stanisław Gronowski, Ustawa antymonopolowa. Komentarz; Wydawnictwo C.H. Beck 1996 r. s.135)

¹⁴ Stanisław Gronowski, Polskie Prawo Antymonopolowe, zarys wykładu, Wydawnictwo Zrzeszenia Prawników Polskich, Warszawa 1998, s. 146-147).

Zakres przypadków, w których przedsiębiorca może w treści zawieranych umów uchylić się od odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania określa cytowany już art. 471 k.c. Tymczasem brzmienie kwestionowanych postanowień umów regulujących zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków stwarza Gminie Maszewo możliwość uniknięcia odpowiedzialności odszkodowawczej względem kontrahentów w każdym z ww. przypadków niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, bez względu na przyczyny wystąpienia powyższych zakłóceń. Tak więc niezależnie od tego, czy wymienione w zakwestionowanym postanowieniu okoliczności będą zawinione przez Gminę, czy też będą następstwem okoliczności, za które nie będzie ona ponosiła odpowiedzialności, może ona zwolnić się z odpowiedzialności odszkodowawczej wobec kontrahentów z tytułu szkód spowodowanych ograniczeniami w dostawie wody i odprowadzaniu ścieków. Takie rozwiązanie kwestii odpowiedzialności dostawcy usług za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy byłoby więc korzystniejsze od ogólnej zasady odpowiedzialności kontraktowej ujętej w art. 471 k.c.

Oceniając natomiast uciążliwość dla kontrahentów postanowień umownych, zgodnie z którymi w przypadku samowolnego zdemontowania wodomierza, zerwania plomb i nie powiadomienia o tym dostawcy, ilość pobranej wody ustala się odpowiednio do ilości wody, która mogła popłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza w okresie od ostatniego odczytu wodomierza zauważyć należy, że Gmina uregulowała zasady ustalania zryczałtowanej ilości wody - będącej podstawą rozliczenia w wypadku zaistnienia opisanych powyżej sytuacji - w sposób określający tę ilość na maksymalnym możliwym poziomie zużycia wody.

Istotą tej uciążliwości jest możliwość pobierania rażąco wygórowanej zryczałtowanej należności za pobraną wodę, która nie uwzględnia realnej wartości możliwej do wystąpienia szkody będącej efektem naruszenia warunków umowy przez odbiorcę. Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 5 listopada 2008 r. (sygn. akt VI ACa 525/08), oceniając analogiczny do kwestionowanego w niniejszej decyzji sposób ustalania należności, wskazał, iż (...) *zapis umowy, który jednoznacznie wiąże należność za dostarczoną wodę w przypadku uszkodzenia urządzeń pomiarowych jedynie z techniczną przepustowością sieci, z całkowitym pominięciem choćby przybliżonej wielkości zużycia przez odbiorcę wody, musi zostać uznany za próbę nadmiernego obciążenia kontrahenta świadczeniem finansowym na rzecz Spółki, stanowiącym ekwiwalent jej nieuprawnionych korzyści.* W ww. wyroku Sąd Apelacyjny wyraził również pogląd, iż sposób ustalania należności za wodę w przypadkach uszkodzenia lub zaboru wodomierza przez odbiorcę nie powinien odbiegać od przewidzianych w tym zakresie regulacji prawnych, stanowiących wskazówki dla prawidłowego obliczenia należności za wodę.

Gmina - ustalając w takich przypadkach ilość pobranej wody w okresie od ostatniego odczytu wodomierza do czasu wykrycia lub usunięcia nieprawidłowości może wzorować się na rozwiązaniu przyjętym w rozporządzeniu Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. Nr 127, poz. 886), zgodnie z którym podstawą do naliczenia należności za wodę w razie nieprawidłowości w działaniu wodomierza jest średniomiesięczne zużycie wody w okresie 3 miesięcy poprzedzających awarię bądź w analogicznym okresie roku ubiegłego, przy uwzględnieniu liczby miesięcy trwania niesprawności. Należy również zauważyć, że ustawa

o zbiorowym zaopatrzeniu przewiduje określone sankcje względem odbiorców, którzy spełniają przesłanki zawarte w hipotezach kwestionowanych warunków umownych. Zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy, w razie stwierdzenia nielegalnego poboru wody, tj. między innymi przy celowo uszkodzonych wodomierzach, przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne ma prawo odciąć dostawę wody. Z kolei art. 28 ust. 2 pkt 1 tej ustawy stanowi, że ten, kto uszkadza wodomierz główny, zrywa lub uszkadza plomby umieszczone na wodomierzach, a także wpływa na zmianę, zatrzymanie lub utratę właściwości lub funkcji metrologicznych wodomierza głównego, podlega karze grzywny w wysokości do 5000 zł.

Określone w umowie zachowania odbiorcy usług, które na jej podstawie skutkować mogą obciążeniem go kosztami usługi za dostarczenie wody, która mogła popłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza w okresie od ostatniego odczytu wodomierza, powinny być rozpatrywane na gruncie przepisów Kodeksu cywilnego, w oparciu o zasady odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez sprawcę z własnej winy bądź odpowiedzialności za szkodę

z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Opisane w kwestionowanych zapisach działania odbiorcy usług mogą być kwalifikowane jako czyny bezprawne stanowiące przesłankę do dochodzenia roszczeń z tytułu odpowiedzialności deliktowej bądź jako nienależyte wykonanie zobowiązania będące podstawą do dochodzenia przez dostawcę roszczeń z tytułu odpowiedzialności kontraktowej. Zastosowanie powinien znaleźć tutaj art. 415 Kodeksu cywilnego, zgodnie z którym *Kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę zobowiązany jest do jej naprawienia* lub art. 471 k.c., który stanowi, że *Dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi*. Z brzmienia powyższych przepisów w zestawieniu z art. 6 k.c. wynika, że ciężar dowodu co do wykazania przesłanek odpowiedzialności za wyrządzoną działaniem usługobiorcy szkodę, obciąża poszkodowanego. Dostawca usług powinien zatem wykazać, że poniósł szkodę, wykazać wysokość tej szkody oraz udowodnić istnienie związku przyczynowego pomiędzy szkodą a zawinionym działaniem usługobiorcy. Rozpatrywane postanowienie umowne zwalnia Gminę z tego obowiązku, co stawia ją w sytuacji uprzywilejowanej w stosunku do kontrahentów – odbiorców usług.

W przypadku zawinonego przez odbiorcę, samowolnego zdemontowania wodomierza, zerwania plomb i nie powiadomienia o tym dostawcy, Gmina może dochodzić od usługobiorców, na drodze roszczenia cywilnoprawnego, naprawienia poniesionej szkody (jeżeli wykaże, że zaistniały łącznie przesłanki odpowiedzialności deliktowej bądź kontraktowej). Jej pokrycie może wiązać się m.in. z zapłatą za naprawę wodomierza lub zabudowanie nowego wodomierza i jego legalizację. W ramach realizacji roszczeń odszkodowawczych dostawca może także dochodzić uiszczenia przez odbiorcę zapłaty za wodę pobraną w okresie od ostatniego odczytu wodomierza do czasu usunięcia powstałych z winy odbiorcy nieprawidłowości, przy czym musi wykazać, jaki był w tym okresie przynajmniej przybliżony pobór wody.

Mając powyższe na uwadze, Prezes Urzędu uznał, iż analizowane warunki umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków mają uciążliwy charakter.

6.2.2 Uciążliwy charakter warunków umów określających zasady przejmowania urządzeń wodociągowych.

Oceniając zaistnienie ww. przesłanki w kontekście okoliczności dotyczących niniejszej sprawy należy w pierwszej kolejności rozważyć kwestie istnienia obowiązku zawarcia przez Gminę Maszewo umowy odpłatnego przejęcia urządzeń wodociągowych.

Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2006 r., Nr 123 poz. 858 ze zm.), zwanej dalej: *ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu*, osoby, które wybudowały z własnych środków urządzenia wodociągowe i urządzenia kanalizacyjne, mogą je przekazywać odpłatnie gminie lub przedsiębiorstwu wodociągowo - kanalizacyjnemu, na warunkach uzgodnionych w umowie. Zgodnie z art. 2 pkt 4 przywołanej wyżej ustawy za przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne uznaje się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli prowadzi on działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków. Jako przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne traktowane są również gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, prowadzące tego rodzaju działalność.

Gmina Maszewo świadcząc usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków jest traktowana jak przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne. W związku z czym mają do niej zastosowanie przepisy ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w zakresie dotyczącym obowiązku odpłatnego przejmowania od osób trzecich, wybudowanych z ich środków urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych. Przejmowanie przez Gminę od osób trzecich wspomnianych urządzeń powinno odbywać się na zasadach określonych w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu, a także przy uwzględnieniu postanowień Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, przy jednoczesnym respektowaniu zasad określonych prawem konkurencji. Wspomniana ustawa nakłada na przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne nieograniczone w czasie obowiązki zawarcia umowy, stanowiącej zdarzenie cywilnoprawne, będące podstawą powstania stosunku zobowiązaniowego z osobą, która poniosła koszty budowy urządzenia wodociągowego lub kanalizacyjnego. Osobie, która z własnych środków wybudowała takie urządzenia przysługuje roszczenie o ich odpłatne nabycie przez Gminę.

Należy zauważyć, że zarówno ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu, jak i wspomniany Regulamin zawierają ogólne odwołanie do odpłatnego przekazania, na warunkach uzgodnionych w umowie zawartej z przedsiębiorstwem wodociągowo – kanalizacyjnym, pozwalając elastycznie kształtować zasady przedmiotowego przekazania. Tak więc dopuszcza się swobodne ustalanie tytułu prawnego, na podstawie którego podmiot wskazany w ustawie będzie eksploatować przejęte urządzenia; możliwe jest w szczególności korzystanie zarówno z tytułu prawnorzecowego, jak i obligacyjnego. Adresaci art. 31 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu powinny zapewnić osobom, które wybudowały urządzenia wodociągowe z własnych środków, zawarcie takiej umowy, która oparta jest o zasadę odpłatności. Inwestor, odpłatnie przekazujący urządzenia wodociągowe, powinien mieć możliwość wyboru pomiędzy jego dostępnymi formami. Do decyzji Inwestora pozostawiona powinna być kwestia ewentualnego wyzbycia się własności instalacji wodociągowej. Jeżeli Inwestor nie

chce lub nie może przenieść na przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne własności wybudowanych przez siebie urządzeń, to ma prawo żądać od podmiotu wskazanego w art. 31 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i kanalizację, na podstawie której nastąpi odpłatne przekazanie ww. urządzeń pod innym tytułem prawnym, niż przeniesienie własności. Należy tu odnieść się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, który stwierdził, iż niewykonanie przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne obowiązku odpłatnego nabycia urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych, w tym zwłaszcza wskutek niewyrażenia przez nie zgody na tytuł proponowany przez inwestora, daje uprawnionemu roszczenie o dochodzenie stosownego odszkodowania w reżimie odpowiedzialności kontraktowej z art. 471 k.c.¹⁵.

Ze zgromadzonych w toku postępowania informacji i dokumentów wynika, że Gmina Maszewo przejmując – na podstawie zawieranych umów przejęcia - od osób trzecich wybudowane z ich środków odcinki sieci, dokonuje tych czynności na podstawie umów przejęcia za częściową odpłatnością w maksymalnej kwocie 500 zł, która nie jest zależna od wartości przejmowanej inwestycji.

Realizując obowiązek odpłatnego przejmowania urządzeń wodociągowych Gmina określiła zasady, na podstawie których przejmuje urządzenia wodociągowe, wybudowane przez osoby trzecie z własnych środków. Skarżony przedsiębiorca ustalił zasady przekazywania urządzeń wodociągowych finansowanych przez te osoby, które znalazły egzemplifikację w umowach określających zasady przejęcia sieci. Jak wynika z zebranych dokumentów i informacji co najmniej od grudnia 2008 r. Gmina stosowała projekt umowy przejęcia, w których urządzenia wodociągowe wybudowane ze środków własnych osób trzecich na obszarze nieujętych w planach rozwoju sieci wodociągowej Gminy Maszewo są przekazywane na jej własność odpłatnie. Jednocześnie przekazujący zgodnie z treścią umów oświadczają, że nie będą żądać zwrotu kosztów stanowiących różnicę między kwotą określoną w umowie, a całkowitą wartością nakładów poniesionych na wytworzenie środka trwałego i nie będzie dochodził w przyszłości od Gminy z tego tytułu żadnych roszczeń. W toku postępowania Gmina wielokrotnie podkreślała, że nie stosuje wzorca umowy określającego zasady odpłatnego przejmowania od osób trzecich urządzeń wodociągowych, a przekazywane inwestorom projekty umów zostały przez pracowników Gminy pobrane z Internetu i są używane pomocniczo. Z zgromadzonych dokumentów wynika, że wszystkie umowy podpisane przez Gminę z inwestorami w latach 2008 – 2009 mają identyczne brzmienie. Twierdzenie gminy, że *postanowienia tego nieobowiązującego szablonu nigdy nie były kwestionowane przez Inwestorów* nie znajduje potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym (k. 7- 67).

Reasumując, należy stwierdzić, że udowodnione zostało, iż narzucenie osobom (fizycznym i prawnym) przekazującym Gminie Maszewo wybudowane urządzenia wodociągowe, polegające na wyrażeniu zgody na ich przekazanie za ustaloną przez Gminę kwotę, narusza zasadę ekwiwalentności świadczeń. Jak wynika z materiału dowodowego, Inwestorzy, którzy wybudowali urządzenia wodociągowe postanowieniami Umowy przejęcia obligowani byli do przekazania ich na majątek Gminy, na warunkach przez nią ustalonych. Warunki te – określające kwotę refundacji jako 10% kosztów kosztorysu, nie więcej niż 500 zł, powodowały, że w sytuacji, gdy wartość przejmowanego środka trwałego przewyż-

---

¹⁵ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2004 r. (sygn. akt III SK 39/04).

szała 5.000 zł, nie brano pod uwagę rzeczywistej wysokości kosztów realizacji inwestycji. W sytuacji, gdyby na rynku infrastruktury wodociągowej istniały warunki konkurencji, takie działania Gminy Maszewo byłyby z pewnością niemożliwe.

Przepisy prawa przewidują swobodę wyboru formy przekazania czy udostępnienia przedsiębiorstwu wodociągowo – kanalizacyjnemu urządzeń kanalizacyjnych wybudowanych przez osoby trzecie z ich środków finansowych. W związku z czym uzależnianie wydania warunków technicznych przyłączenia od podpisania umowy przejęcia przez Gminę odcinków sieci na ustalonych przez nią warunkach świadczy o tym, że w umowach tych narzucono warunki stanowiące ciężar większy od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju, przy określaniu których przeprowadza się m.in. negocjacje lub też określa się wartości przekazywanych urządzeń na podstawie przedłożonych kosztorysów, dokumentów potwierdzających wysokość poniesionych przez Inwestora kosztów budowy, oceny stanu technicznego przekazywanych urządzeń, opracowanych procedur wyceny wartości tych urządzeń itp. Tak więc nie budzi wątpliwości, iż za udowodnione należy uznać, że przejmowanie od osób trzecich wybudowanych przez nich urządzeń wodociągowych za kwotę ustaloną przez Gminę Maszewo na maksymalnym poziomie 500 zł, a więc bez uwzględniania faktycznych kosztów inwestycji może stanowić ciężar większy od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju. Za udowodnione należy uznać, że narzucane przez Gminę warunki przekazania na jej majątek wybudowanych przez osoby trzecie urządzeń wodociągowych są uciążliwe.

6.3 Czerpanie nieuzasadnionych korzyści.

Osiągane przez dominującego przedsiębiorcę nieuzasadnione korzyści są odpowiednikiem uciążliwych warunków umów narzuconych kontrahentowi. W relacjach ekwiwalentności wzajemnych świadczeń uczestników umowy nieuzasadnione korzyści określają sytuację korzystniejszą od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju. Nieuzasadnione korzyści osiągnane są kosztem kontrahenta w wyniku narzucenia mu przez dominanta uciążliwych warunków umów. Narzucenie uciążliwego warunku umowy może zostać uznane za praktykę ograniczającą konkurencję w rozumieniu art. 9 ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów tylko wówczas, gdy warunek ten będzie przynosił dominantowi korzyść, która dodatkowo będzie nieuzasadniona.¹⁶ Pojęcie korzyści należy interpretować szeroko, jako *ogół interesów oraz pozytywnych następstw mieszczących się w kategorii związku przyczynowego i gospodarczego*¹⁷. W orzecznictwie przyjmuje się, że do naruszenia art. 9 ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez przedsiębiorcę nie jest konieczne faktyczne uzyskanie nieuzasadnionych korzyści. Za wystarczającą uznano samą możliwość uzyskania nieuzasadnionych korzyści w przyszłości¹⁸.

Nieuzasadnione korzyści mogą pojawić się po stronie przedsiębiorcy narzucającego uciążliwe warunki umów już w chwili zawarcia umowy lub też w okresie późniejszym, gdy zaistnieją okoliczności przewidziane w umowie, pozwalające na wykorzystanie uciążliwego postanowienia. Należy podkreślić, iż sama możliwość wystąpienia skutków naruszenia zasad konkurencji - w tym przypadku faktyczne osiągnięcie przez Gminę Maszewo nieuzasad-

¹⁶ wyrok Sądu Antymonopolowego XVII Ama 91/00.

¹⁷ wyrok SN I CKN 702/97 - Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów, praca zbiorowa pod red. Tadeusza Skocznego, Wydawnictwo C. H. BECK, Warszawa 2009, s. 697.

¹⁸ wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie VI ACa 196/06; wyrok Sądu Antymonopolowego XVII Ama 1/00; wyrok Sądu Antymonopolowego XVII Ama 91/00.

nionych korzyści z tytułu realizacji uciążliwych warunków umownych - stanowi wystarczającą przesłankę dla stwierdzenia stosowania praktyki ograniczającej konkurencję, o której mowa w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Dla bytu praktyki nie jest bowiem konieczne wystąpienie negatywnego skutku w postaci eksploatacji pozycji rynkowej w warunkach ograniczonej konkurencji. Wystarczy, że zaistniało zagrożenie wystąpienia takiego skutku. Praktyką ograniczającą konkurencję jest już bowiem sama próba osiągnięcia przez przedsiębiorcę zajmującego pozycję dominującą na rynku określonego skutku.¹⁹

Stanowisko takie znajduje odzwierciedlenie również w orzecznictwie antymonopolowym, zgodnie z którym dla zaistnienia praktyki ograniczającej konkurencję istotne jest, aby skutki praktyki ograniczającej konkurencję mogły wystąpić na rynku (por. wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 23 czerwca 1999 r. sygn. akt XVII Ama 26/99). W wyroku z dnia 7 lipca 2004 r. (sygn. akt XVII Ama 65/03) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, iż nie jest konieczne udowodnienie faktycznego stosowania przez przedsiębiorcę praktyki monopolistycznej, ani też osiągnięcia z tego tytułu nieuzasadnionych korzyści. Z treści art. 1 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wynika, że jej reżimowi podlegają nie tylko praktyki ograniczające konkurencję, które wywołały bądź aktualnie wywołują skutki na terenie Polski, ale również praktyki, które choćby tylko hipotetycznie, mogą wywoływać takie skutki. Podobne stanowisko wyraził wcześniej Sąd Najwyższy, który w wyroku z dnia 12 maja 1997 r. (sygn. akt I CKN 114/97) wskazał, że istota rozpoznawanej sprawy nie sprowadza się do tego, czy przedsiębiorca, któremu postawiono zarzut naruszenia ustawy antymonopolowej odnosi korzyści z całości prowadzonej działalności gospodarczej, lecz do tego, czy w zawieranych umowach zastrzega sobie nieuzasadnione korzyści. Prezes Urzędu ma zatem obowiązek oceniać zachowania przedsiębiorcy od strony skutków, jakie zachowania te mogą nawet hipotetycznie wywołać na rynku.

6.3.1 Czerpanie nieuzasadnionych korzyści na podstawie postanowień umów określających zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Kwestionowane przez Prezesa Urzędu zapisy umów określające odpowiedzialność dostawcy ww. usług za ich niewykonanie lub nienależyte wykonanie, o których mowa w punkcie I sentencji decyzji, należałoby uznać za zdecydowanie uciążliwe dla usługobiorców, gdyż wyłączają one możliwość dochodzenia od Gminy Maszewo roszczeń odszkodowawczych, również w sytuacji, gdy szkoda nastąpiła wskutek okoliczności, za które ponosi ona odpowiedzialność. Gmina mogłaby więc zwolnić się z odpowiedzialności odszkodowawczej w przypadku, gdy przerwy w dostawie wody i odprowadzaniu ścieków byłoby następstwem braku wody w ujęciu lub przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych spowodowanymi np. zaniedbaniami usługodawcy w zabezpieczeniu urządzeń czy zaleganiem usługodawcy za płatności z tytułu dostaw energii względem przedsiębiorstwa energetycznego. Sytuację, w której całe ryzyko niezrealizowania umowy o dostawę wody i odprowadzanie ścieków w związku z brakiem wody na ujęciu oraz przerwami w zasilaniu energetycznym należących do Gminy urządzeń wodociągowych

¹⁹ por. E. Modzelewska-Wąchal Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz, Wyd. Twigger, Warszawa 2002, s. 97.

i kanalizacyjnych obciąża odbiorców usług, należałoby uznać za niedopuszczalną.

Możliwość uniknięcia przez Gminę odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy i wypłaty odbiorcom ewentualnego odszkodowania powodowałoby więc możliwość osiągania przez nią nieuzasadnionych korzyści. Przy czym, w kontekście przytoczonego wyżej orzecznictwa, bez znaczenia jest fakt, czy Gmina Maszewo rzeczywistości osiągnęła korzyści wynikające z przedmiotowych postanowień umownych. Nieuzasadnione korzyści mogą bowiem pojawić się po stronie przedsiębiorcy narzucającego uciążliwe warunki umów już w chwili zawarcia umowy, lub też w okresie późniejszym, gdy zaistnieją okoliczności przewidziane w umowie pozwalające na wykorzystanie uciążliwego zapisu.

Odnosząc się do postanowienia, o którym mowa w punkcie II sentencji decyzji, należy stwierdzić, że uznanie, iż dostawca usług jest uprawniony do przyjęcia założenia, że w przypadku samowolnego zdemontowania przez odbiorcę usług wodomierza, zerwania plomb i nie powiadomienia o tym dostawcy, każdorazowo następuje nieprzerwany, całodobowy pobór wody, może prowadzić do nieuzasadnionego wzbogacenia dostawcy usług z tytułu naliczania zapłaty za pobraną wodę w ilości, jaka mogła popłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego w okresie od ostatniego odczytu wodomierza. Stanowisko powyższe znajduje potwierdzenie w wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 28 listopada 2007 r. (sygn. akt VI ACa 939/07), w którym wskazano, że analogiczny do zakwestionowanego w niniejszej decyzji sposób rozliczeń pozwala na pobieranie przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne rażąco wygórowanego zryczałtowanego odszkodowania (kary umownej)²⁰. Zastrzeżenie w treści umowy opisanego wyżej sposobu ustalania ilości pobranej wody świadczy o możliwości czerpania przez Gminę z tego tytułu nieuzasadnionych korzyści.

Mając na uwadze powyższe należy uznać, że udowodnione zostało, że kwestionowane postanowienia umów o dostawę wody i odprowadzanie ścieków stosowanych przez Gminę Maszewo mają uciążliwy charakter, a ich stosowanie wiąże się z możliwością uzyskania przez świadczącego usługi dostawy wody i odprowadzania ścieków, narzucającego te warunki, nieuzasadnionych korzyści.

Z akt sprawy wynika, że od dnia 1 grudnia 2010 r. Gmina stosuje nowy wzorzec umowy o dostawę wody i odprowadzanie ścieków oraz korzystanie z urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych, z którego wykreślono kwestionowane postanowienie o treści: *Dostawca nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za przerwy w dostawie wody spowodowanej:*

- brakiem wody w ujęciu (...)
- przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.(...),

Pozostawiono w nim natomiast postanowienie o treści: *W przypadku samowolnego zdemontowania wodomierza, zerwania plomb i nie powiadomienia o tym dostawcy, ilość pobranej wody ustala się odpowiednio do ilości wody, która mogła popłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza w okresie od ostatniego odczytu wodomierza.*

Mając na uwadze czynności podjęte przez Gminę Maszewo należy uznać, że dla

---

²⁰ Por. uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 1 lipca 2009 r. (sygn. akt XVII AmA 36/08).

stwierdzenia zaniechania praktyki nie jest wystarczające opracowanie i wprowadzenie w życie przez przedsiębiorcę nowego wzorca umowy, z którego wykreślono jedno z zakwestionowanych postanowień. Zaniechanie może być stwierdzone z chwilą zmiany kwestionowanych postanowień umów w sposób eliminujący naruszenie i podjęcia przez przedsiębiorcę działań mających na celu zmianę umów wykonywanych poprzez ich aneksowanie lub zawarcie nowych umów. Przy tym nie jest konieczne, aby Gmina uzyskała zgodę wszystkich odbiorców usług na nowe warunki świadczenia usług, bowiem przedsiębiorca nie ma wpływu na zachowanie kontrahentów, to jest podpisanie lub nie przedłożonych aneksów (nowych umów)²¹. Podjęcie przez przedsiębiorcę tego rodzaju działań może zostać uznane za działanie zmierzające do usunięcia z obrotu gospodarczego kwestionowanych postanowień, uzasadniające orzeczenie, że zachowanie Gminy przestało naruszać zakaz określony w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wobec spełnienia przesłanek koniecznych do stwierdzenia praktyki ograniczającej konkurencję określonej w art. 9 ust. 1 oraz ust. 2 pkt. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu orzekł jak w **punkcie I i II** sentencji decyzji.

6.3.2 Czerpanie nieuzasadnionych korzyści na podstawie postanowień umów dotyczących przejęcia sieci.

Nieuzasadnioną korzyścią, jaką odnosi Gmina Maszewo przy określaniu warunków finansowych przejęcia sieci od osób trzecich, jest wartość zaoszczędzonych środków finansowych, jakie musiałaby ona ponieść, gdyby wartość przejmowanych od osób trzecich urządzeń ustalana byłaby w sposób równoważący interesy obu stron umowy.

Jak wynika z zebranego materiału dowodowego w 2008 r. Gmina przejęła od osób trzecich urządzenia wodociągowe łącznej wartości brutto [...] zł. a w 2009 r. – [...] zł. W ww. okresie Spółka nie wypłacała Inwestorom żadnych należności za przejęte urządzenia, ponadto w 2010 r. Gmina zaprzestała zawierania z osobami budującymi z własnych środków odcinki sieci wodociągowej umów przejęcia i nie dokonywała ani odpłatnych, ani nieodpłatnych przejęć.

Ograniczając analizę zaistniałych okoliczności do lat 2008 – 2009, tj. okresu, gdy Gmina stosowała analizowany wzorzec umowy zatytułowany *Umowa Nr ...* określający maksymalny poziom refundacji kosztów budowy na kwotę 500 zł, należy stwierdzić, że nie budzi żadnych wątpliwości, że wzajemne świadczenia stron umów są nieekwiwalentne, a korzyści osiągnane przez Gminę, uzyskane kosztem osób trzecich przekazujących jej wybudowane z własnych środków urządzenia mogą zostać uznane za nieuzasadnione. Taki sposób działania mógł umożliwić Gminie – z tytułu posiadanej pozycji rynkowej - osiągnięcie nieuzasadnionych korzyści.

Korzyści wówczas można uznać za nieuzasadnione, jeżeli na tle umowy stwarzają przedsiębiorcy sytuację korzystniejszą, aniżeli taka, która odzwierciedla ekwiwalentność w danym i podobnych stosunkach umownych²². Jak już wcześniej wykazano ekwiwalentność

---

²¹ *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz* pod red. C. Banasińskiego i E. Piontka, Lexis Nexis, Warszawa 2009, s. 306.

²² E. Modzelewska-Wąchal. *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*. Twigger. Warszawa 2002, strona 119.

umowy mogła zostać naruszona, a zatem osiągnięte przez Gminę Maszewo kosztem kontrahentów korzyści mogły być nieuzasadnione.

Z informacji przekazanych przez Gminę wynika, że nie zamierza ona opracowywać nowego wzorca umowy określającej zasady przejmowania odcinków sieci wodociągowej budowanej ze środków własnych inwestorów zewnętrznych. Gmina zadeklarowała, że każdorazowo będzie negocjować warunki przejęcia sieci wodociągowej i *...na tej podstawie wspólnie z zainteresowanym tworzyć projekt umowy*. Do akt sprawy nie dołączono dokumentów potwierdzających podjęcie przez Gminę deklarowanych czynności. Nie wykazano również, aby Gmina podjęła działania zmierzające do renegotjacji lub zmiany finansowych warunków przejęcia sieci określonych w umowach zawartych z Inwestorami w latach 2008 i 2009 r. pozostających wciąż w obrocie prawnym. Ponadto – jak wynika z informacji przekazanych przez Gminę – w 2010 r. nie przejmowała ani odpłatnie, ani nieodpłatnie urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych wybudowanych przez osoby trzecie. Na podstawie powyższych ustaleń należy uznać, że brak jest dowodów potwierdzających, że zachowanie Gminy Maszewo przestało naruszać zakaz określony w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wobec spełnienia przesłanek koniecznych do stwierdzenia praktyki ograniczającej konkurencję określonej w art. 9 ust. 1 oraz ust. 2 pkt. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu orzekł jak w **punkcie III** sentencji decyzji.

Kara pieniężna.

Zgodnie z treścią art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 9 tejsze ustawy.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera zamkniętego katalogu przesłanek, od których uzależniana jest wysokość nakładanych na przedsiębiorców kar. Norma prawna wynikająca z art. 111 ww. ustawy stanowi jedynie, iż przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa między innymi w art. 106 należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

Wskazać również należy, że kara pieniężna może być nałożona na przedsiębiorcę niezależnie od tego, czy dopuścił się naruszenia przepisów ustawy umyślnie, czy też nieumyślnie. Z powyższego wynika, że kara może być nałożona bez względu na okoliczność występowania po stronie przedsiębiorcy winy rozumianej jako świadomość bezprawności zachowania. Okoliczność ta jest jednak czynnikiem relewantnym przy miarkowaniu wysokości nakładanej kary pieniężnej²³. Nałożona przez Prezesa Urzędu kara powinna ponadto pełnić funkcję represyjną (tj. stanowić dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów), a także prewencyjną, dyscyplinującą (tj. zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości). W zależności od stopnia naruszenia przepisów ustawy, ustala się funkcję prewencyjną lub represyjną za wiodącą.

---

²³ Konrad Kohutek w: „Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz”, Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa 2008 r., str. 1027.

W punktach **I-III** sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez Gminę Maszewo praktyk ograniczających konkurencję, o których mowa w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co daje podstawy do nałożenia na Spółkę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Podstawą obliczenia wysokości niniejszych kar jest dochód z majątku gminy i pozostałe dochody osiągnięte przez Gminę Maszewo w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Gmina – pomimo wystąpienia Prezesa UOKiK- nie przekazała informacji w której wyszczególnione zostałyby dochody z majątku gminy i pozostałe dochody uzyskane w 2010 r. i nie wskazała, które z pozycji załączonego do akt sprawy *Sprawozdania z wykonania budżetu gminy Maszewo za rok 2010* należy uwzględnić w kalkulowaniu tego rodzaju dochodów.

W związku z powyższym, jako podstawę obliczenia kary przyjęto w niniejszej sprawie przychód, osiągnięty przez Gminę Maszewo w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, tj. 2010 r., liczony jako suma dochodów własnych gminy wg art. 4 ust. 1 pkt 3-12 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2010 r., Nr 80, poz 526 ze zm.), wskazanych w paragrafach: 0470, 0690, 0750, 0760, 0770, 0830, 0870, 0960, 0970, które wyniosły [...] zł. (k. 483 – 492). W związku z powyższym maksymalny wymiar kary pieniężnej, jaka może zostać nałożona na Gminę Maszewo w oparciu o art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wynosi [...] zł.

Ustalając wymiar kar pieniężnych Prezes Urzędu w pierwszej kolejności dokonał oceny wagi stwierdzonych praktyk.

Ustalenie wysokości kary dla praktyk stwierdzonych w pkt I i II sentencji niniejszej decyzji.

1. Praktyka, określona w punkcie I sentencji niniejszej decyzji, polega na nadużyciu pozycji dominującej przez Gminę Maszewo na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków obejmującym część jej obszaru poprzez narzucanie uciążliwych i przynoszących nieuzasadnione korzyści warunków umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, polegających na zamieszczeniu w ich treści postanowienia pozwalającego na ograniczenie odpowiedzialności odszkodowawczej Gminy za nie wykonanie lub nieprawidłowe wykonanie z powodu zawinionych przez nią przerw w dostawie wody spowodowanych brakiem wody na ujęciu i przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.

Prezes Urzędu uznał, iż stwierdzone naruszenia nie wiążą się z dotkliwą eksploatacją kontrahentów, a co za tym idzie zaliczyć je należy do tzw. naruszeń „pozostałych”. Biorąc pod uwagę naturę naruszenia wyjściowy poziom kary pieniężnej ustalono na poziomie [...] % przychodu stanowiącego podstawę ustalania wysokości kary, tj.: 392 zł.

Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu poddał analizie specyfikę rynku, charakter towaru i działalności Gminy. Naruszenia dopuścił się przedsiębiorca posiadający bardzo silną pozycję rynkową, działający w warunkach monopolu naturalnego. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę, którego dotyczy stwierdzone naruszenie, należy do usług użyteczności publicznej, świadczonych w sposób powszechny oraz niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania wszystkich gospodarstw domowych, gdyż dostęp do wody jest podstawo-

wą życiową potrzebą każdego człowieka²⁴. Stwierdzone naruszenia dotyczą towaru, który należy uznać za niezbędny z punktu widzenia konsumentów, z którego nie mogą oni zrezygnować i którego nie mogą oni zastąpić towarem o częściowej choćby substytucyjności. Jednocześnie działalność przedsiębiorców wodociągowo-kanalizacyjnych podlega szczególnej regulacji na podstawie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, która stwarza szereg gwarancji, mających nie dopuścić do naruszenia interesów odbiorców usług. Wobec tego powyższe czynniki nie powodują konieczności zmiany wysokości kary.

Wzięcie pod uwagę specyfiki rynku i działalności przedsiębiorcy, w szczególności uwzględnienie faktu, że przedmiotowe naruszenia nie wywarły istotnego wpływu na rynek i dotyczyło rynku lokalnego ograniczonego do części obszaru Gminy Maszewo, a także ze względu na fakt, że z tytułu prowadzonych przez Gminę poprzez Zakład Komunalny w Maszewie usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków uzyskała ona w 2010 r. przychody w wysokości [...] zł, a więc stanowiące zaledwie ok. [...] % dochodów z majątku Gminy i pozostałych dochodów osiągniętych przez Gminę Maszewo w 2010 r., obniżono wymiaru kary o [...] %, tj. do kwoty [...] zł.

Pomimo tego, że przedmiotowa praktyka trwa od 2003 r. a więc jest działaniem długotrwałym, Prezes UOKiK uznał, że skutki jej stosowania mają niewielki zasięg i mogą występować tylko sporadycznie, w związku z czym długotrwałość praktyki nie spowodowała zwielokrotnienia jej negatywnych efektów.

W niniejszej sprawie nie wystąpiły okoliczności obciążające i łagodzące.

W związku z powyższym ustalono wysokość kary na poziomie 274 zł. W ocenie Prezesa Urzędu wymierzona kara w wysokości [...] % dochodów z majątku gminy i pozostałych dochodów uzyskanych w 2010 r. i stanowiąca około [...] % maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Gminy. Prezes Urzędu uznał, że orzeczona kara powinna pełnić funkcję dyscyplinującą i prewencyjną tak, aby zapobiec w przyszłości stosowaniu podobnych naruszeń. Niniejsza kara powinna pełnić również funkcję edukacyjną i wychowawczą, a także podkreślać naganność zakwestionowanego w niniejszym postępowaniu zachowania przedsiębiorcy.

Wobec powyższego orzeczono, jak w **punkcie IV ppkt 1** sentencji niniejszej decyzji.

2. Praktyka, określona w punkcie II sentencji niniejszej decyzji, polega na nadużywaniu pozycji dominującej przez Gminę Maszewo na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków obejmującym część jej obszaru poprzez narzucanie uciążliwych i przynoszących nieuzasadnione korzyści warunków umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, polegających na zamieszczaniu w ich treści postanowienia pozwalającego na przyznania Gminie prawa do ustalenia - w przypadku samowolnego zdemontowania przez odbiorcę usług wodomierza, zerwania plomb i nie powiadomienia o tym dostawcy - należności za pobraną wodę odpowiednio do ilości wody, jaka mogła przepłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego w okresie od ostatniego odczytu wodomierza, czyli określoną na maksymalnym możliwym poziomie zużycia wody.

---

²⁴ Uzasadnienie do wyroku SOKiK z dn. 20 marca 2008 r. (sygn. akt XVII AmA 78/07).

Organ antymonopolowy uznał, iż stwierdzone naruszenia nie wiążą się z dotkliwą eksploatacją kontrahentów, a co za tym idzie zaliczyć je należy do tzw. naruszeń „pozostałych”. Biorąc pod uwagę naturę naruszenia wyjściowy poziom kary pieniężnej ustalono na poziomie [...] % przychodu stanowiącego podstawę ustalania wysokości kary, tj.: 392 zł.

Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu poddał analizie specyfikę rynku, charakter towaru i działalności Gminy. Naruszenia dopuścił się przedsiębiorca posiadający bardzo silną pozycję rynkową, działający w warunkach monopolu naturalnego. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę, którego dotyczy stwierdzone naruszenie, należy do usług użyteczności publicznej, świadczonych w sposób powszechny oraz niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania wszystkich gospodarstw domowych, gdyż dostęp do wody jest podstawową życiową potrzebą każdego człowieka²⁵. Stwierdzone naruszenia dotyczą towaru, który należy uznać za niezbędny z punktu widzenia konsumentów, z którego nie mogą oni zrezygnować i którego nie mogą oni zastąpić towarem o częściowej choćby substytucyjności. Jednocześnie działalność przedsiębiorców wodociągowo-kanalizacyjnych podlega szczególnej regulacji na podstawie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, która stwarza szereg gwarancji, mających nie dopuścić do naruszenia interesów odbiorców usług. Wobec tego powyższe czynniki nie powodują konieczności zmiany wysokości kary.

Wzięcie pod uwagę specyfiki rynku i działalności przedsiębiorcy, w szczególności uwzględnienie faktu, że przedmiotowe naruszenia nie wywarły istotnego wpływu na rynek i dotyczyły rynku lokalnego ograniczonego do części obszaru Gminy Maszewo, a także ze względu na fakt, że z tytułu prowadzonych przez Gminę poprzez Zakład Komunalny w Maszewie usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków uzyskała ona w 2010 r. przychody w wysokości [...] zł, a więc stanowiące zaledwie ok. [...] % dochód z majątku Gminy i pozostałych dochodów osiągniętych przez Gminę Maszewo w 2010 r., obniżono wymiaru kary o [...] %, tj. do kwoty [...] zł.

Pomimo tego, że przedmiotowa praktyka trwa od 2003 r. a więc jest działaniem długotrwałym, Prezes UOKiK uznał, że skutki jej stosowania mają niewielki zasięg i mogą występować tylko sporadycznie, w związku z czym długotrwałość praktyki nie spowodowała zwielokrotnienia jej negatywnych skutków.

W niniejszej sprawie nie wystąpiły okoliczności obciążające i łagodzące.

W związku z powyższym ustalono wysokość kary na poziomie 274 zł. W ocenie Prezesa Urzędu wymierzona kara w wysokości [...] % dochodów z majątku gminy i pozostałych dochodów uzyskanych w 2010 r. i stanowiąca około [...] % maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Gminy. Prezes Urzędu uznał, że orzeczona kara powinna pełnić funkcję dyscyplinującą i prewencyjną tak, aby zapobiec w przyszłości stosowaniu podobnych naruszeń. Niniejsza kara powinna pełnić również funkcję edukacyjną i wychowawczą, a także podkreślać naganność zakwestionowanego w niniejszym postępowaniu zachowania przedsiębiorcy.

Wobec powyższego orzeczono, jak w **punkcie IV ppkt 2** sentencji niniejszej decyzji.

---

²⁵ Uzasadnienie do wyroku SOKiK z dn. 20 marca 2008 r. (sygn. akt XVII AmA 78/07).

3. Orzekając jak w pkt IV ppkt 3 sentencji decyzji, Prezes Urzędu uwzględnił, iż stwierdzona w pkt III niniejszej decyzji praktyka ma szczególny charakter – dotyczyły finansowych warunków wykonania umowy przekazania na majątek Gminy Maszewo urządzeń wodociągowych wybudowanych przez osoby trzecie.

Organ antymonopolowy uznał, iż stwierdzone naruszenie wiąże się z dotkliwą eksploatacją kontrahentów, a co za tym idzie zaliczyć je należy do tzw. naruszeń poważnych. Biorąc pod uwagę naturę naruszenia wyjściowy poziom kary pieniężnej ustalono na poziomie [...] % przychodu stanowiącego podstawę ustalania wysokości kary, tj.: 2.745 zł.

Ustalając wymiar kary Prezes Urzędu wziął w dalszej kolejności pod uwagę specyfikę rynku, na jakim doszło do naruszenia ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz specyfikę działalności Gminy Maszewo w powyższym zakresie. Oceniając powyższą przesłankę uwzględniono fakt, iż Gmina posiada pozycję dominującą na rynku infrastruktury wodociągowej, a zapewnienie dostaw wody to jedna z podstawowych zbiorowych potrzeb życiowych. Praktyka stosowana przez Gminę mogła zatem dotknąć pośrednio każdego właściciela nieruchomości zlokalizowanej na terenie gmin, których wieloletnie plany rozwoju i modernizacji urządzeń sieci wodociągowych nie przewidują jej budowy, a gdzie właścicielem sieci do której nieruchomość mogłaby zostać podłączona jest Gmina Maszewo. Zarazem jednak stosowanie kwestionowanych przez Prezesa UOKiK zasad przejmowania wspomnianych odcinków sieci wodociągowej nie wywołało nieodwracalnych skutków na rynku, w szczególności nie wpłynęło na trwałą i niekorzystną zmianę struktury rynkowej. Analizując specyfikę rynku, na którym stwierdzono praktykę trzeba stwierdzić, że sprawa dotyczy niewielkiej liczby osób przekazujących wybudowane odcinki sieci na majątek Gminy (kilkunastu w ciągu dwóch lat). Przedmiotowe naruszenia mogło jednak przysporzyć Gminie nieuzasadnionych korzyści, tak więc należy uwzględnić, iż konsekwencją stwierdzonego naruszenia są negatywne skutki dla uczestników rynku – osób fizycznych i prawnych, którym narzucono warunki odpłatnego przekazania na majątek Gminy Maszewo wybudowanych przez nich odcinków sieci wodociągowej, na skutek czego narażeni zostali oni na poniesienie rzeczywistej straty. Biorąc pod uwagę tą okoliczność uznano za uzasadnione podwyższyć wyjściowy poziom kary o [...] % do poziomu [...] zł.

Biorąc pod uwagę specyfikę rynku i działalności przedsiębiorcy, należy uwzględnić, że przedmiotowe naruszenia trwało co najmniej dwa lata, a więc było naruszeniem długotrwałym, co skutkuje podwyższeniem kwoty kary o [...] %, tj. do kwoty [...] zł.

W niniejszej sprawie nie wystąpiły okoliczności obciążające i łagodzące.

W związku z powyższym ustalono wysokość kary na poziomie 3.322 zł. W ocenie Prezesa Urzędu wymierzona kara w wysokości [...] % dochodów z majątku gminy i pozostałych dochodów uzyskanych w 2010 r. i stanowiąca około 2% maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Gminy. Prezes Urzędu uznał, że orzeczona kara powinna pełnić funkcję dyscyplinującą i prewencyjną tak, aby zapobiec w przyszłości stosowaniu podobnych naruszeń. Niniejsza kara powinna pełnić również funkcję edukacyjną i wychowawczą, a także podkreślać naganność zakwestionowanego w niniejszym postępowaniu zachowania przedsiębiorcy.

Wobec powyższego orzeczono, jak w **punkcie IV ppkt 3** sentencji niniejszej decyzji.

W ocenie Prezesa Urzędu wymierzone kary, stanowiące odsetek przychodów uzyskanych przez Gminę Maszewo w 2010 r. i ustalone znacznie poniżej maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 pkt ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów są adekwatne do stopnia naruszenia przepisów ustawy i współmierne do możliwości finansowych Gminy.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie: NBP O/O Warszawa 51101010100078782231000000.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 tej ustawy, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku organ antymonopolowy stwierdził naruszenie przepisów tejże ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania.

Niniejsze postępowanie antymonopolowe zostało wszczęte z urzędu. W jego wyniku Prezes Urzędu w punkcie I – III sentencji przedmiotowej decyzji stwierdził stosowanie przez Gminę Maszewo praktyki określonej art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i nakazał jej zaniechanie. Zgodnie z art. 263 § 1 k.p.a. w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z prowadzoną w toku tego postępowania korespondencją. W związku z powyższym Prezes Urzędu postanowił obciążyć Gminę Maszewo kwotą kosztów w wysokości 35,65 zł (słownie: trzydzieści pięć złotych 65/100) stanowiących koszty wysyłki pism. Na podstawie art. 264 § 1 k.p.a. w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów określono Gminie Maszewo 14 dniowy termin zwrotu Prezesowi Urzędu kosztów postępowania, liczony od dnia uprawomocnienia się wydanego w tej sprawie postanowienia.

Wobec powyższego orzeczono, jak w **punkcie V** sentencji niniejszej decyzji.

Koszty postępowania, określone w punkcie V decyzji, należy uiścić w określonym w sentencji decyzji terminie na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie: NBP O/O Warszawa 51101010100078782231000000.

POUCZENIE:

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku.

W przypadku kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w pkt V sentencji niniejszej decyzji, stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479³² § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 264 § 2 k.p.a. w związku z

art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodniowym od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury UOKiK w Gdańsku
Roman Jarząbek

Otrzymuje:

GMINA MASZEWO
URZĄD GMINY
PLAC WOLNOŚCI 2
72- 130 MASZEWO